

RDA-vaikuttaminen

RDA-kommentoinnin aloitustilaisuus 16.2.2017

Marja-Liisa Seppälä

Tatja Pusa

Kuvailusääntöpalvelu

Agenda

- Tässä RDA-kommentoinnin 2017 aloitustilaisuudessa käydään läpi:
 - Kommentoinnin tyypit
 - Kommentointiprosessin vaiheet
 - Kuinka kommentti tehdään
 - Aikataulu

Olkaa aktiivisia!

- Nyt on mahdollisuus ja velvollisuus vaikuttaa RDA-sääntötekstiin ja -linjauksiin
- RDA-aktivismia toivotaan sekä jo RDA:lla kuvailevilta että RDA:n käyttöönottoa suunnittelevilta kirjastoilta
- RDA muuttuu toimivammaksi vain muutosehdotusten ja kommentoinnin kautta

Neljänlaisia kommentteja

1. Muutosehdotukset kansainväliseen RDA-tekstiin:
 - Näitä erityisesti toivotaan kirjastoilta kevään 2017 aikana
 - Esim. valinnaisen lisäyksen ehdottaminen sääntökohtaan 6.28.1.10
 - Prosessin kokonaiskesto: 1,5 vuotta

Neljänlaisia kommentteja (2)

2. Toisten maiden tekemien muutosehdotusten kommentointi

- Alkusyöksyllä
- Esim. hyväksynnän ilmaiseminen ALAn muutosehdotukseen varianttihakutietojen muodostamisesta

Neljänlaisia kommentteja (3)

3. Pienten lisäysten/korjausten (fast track) ehdottaminen kansainväliseen RDA-tekstiin:
- Missä vaiheessa vuotta tahansa
 - Esim. B-liitteen taulukon yhden lyhenteen muutoksen ehdottaminen
 - Prosessin kesto: 2 vk - 4 kuukautta

Neljänlaisia kommentteja (4)

4. Korjaus- ja muutosehdotukset suomennokseen ja linjauksiin
 - Missä vaiheessa vuotta tahansa
 - Esim. ehdotus transcribe-sanan käännöksen muuttamista merkitsemisestä jäljentämiseksi
 - Prosessin kesto: 2 vk - 4 kuukautta

Mihin ei voida vaikuttaa

- RDA:n käsittemallin (FRBR) määrittelemät asiat, esim.
 - esittäjä ekspression tekijänä (myös musiikissa)
 - aineistontiteettien määrä
- RDA:n perusluonne, esim.
 - RDA:ta ei voi laajentaa kattamaan arkistojen kuvailua, sillä RDA on pääasiassa vain kirjastoille
 - RDA-tekstiin ei voi lisätä MARC 21 -määritteitä, sillä RDA on tallennusformaattineutraali ohjeistus

FRBR = Functional Requirement for Bibliographic Records

Entiteetti = tiedonhaun tai kuvailun kohde, esim. henkilö

Mitä voidaan (melko) helposti muuttaa

- Muutokset jotka voidaan toteuttaa ilman kansainvälistä muutosprosessia
 - esim. suomalaisen RDA-tekstin korjaukset
- Esim. linjausten muutokset
 - Uusien linjausten tekeminen, linjausten korjaaminen tai poistaminen
 - Linjaukset tarkentavat ja täydentävät RDA:n perustekstiä, linjaukset eivät saa olla RDA-tekstin vastaisia
 - Linjauksiin on sisällytetty myös suomalaiset esimerkit

RDA-vaikuttajat

- Kuka tahansa RDA-tekstin käyttäjä voi tehdä muutos-, lisäys- tai korjausehdotuksen
- Kuvailun kansalliset yhteistyöryhmät (Kuvailustandardiryhmä, Kumea, Luumu ja Sisällönkuvailuryhmä) muodostavat RDA-kommentointiverkoston rungon
- Kaikki ehdotukset kulkevat Kansalliskirjaston Kuvailusääntö-palvelun kautta: kuvailusaannotposti@helsinki.fi

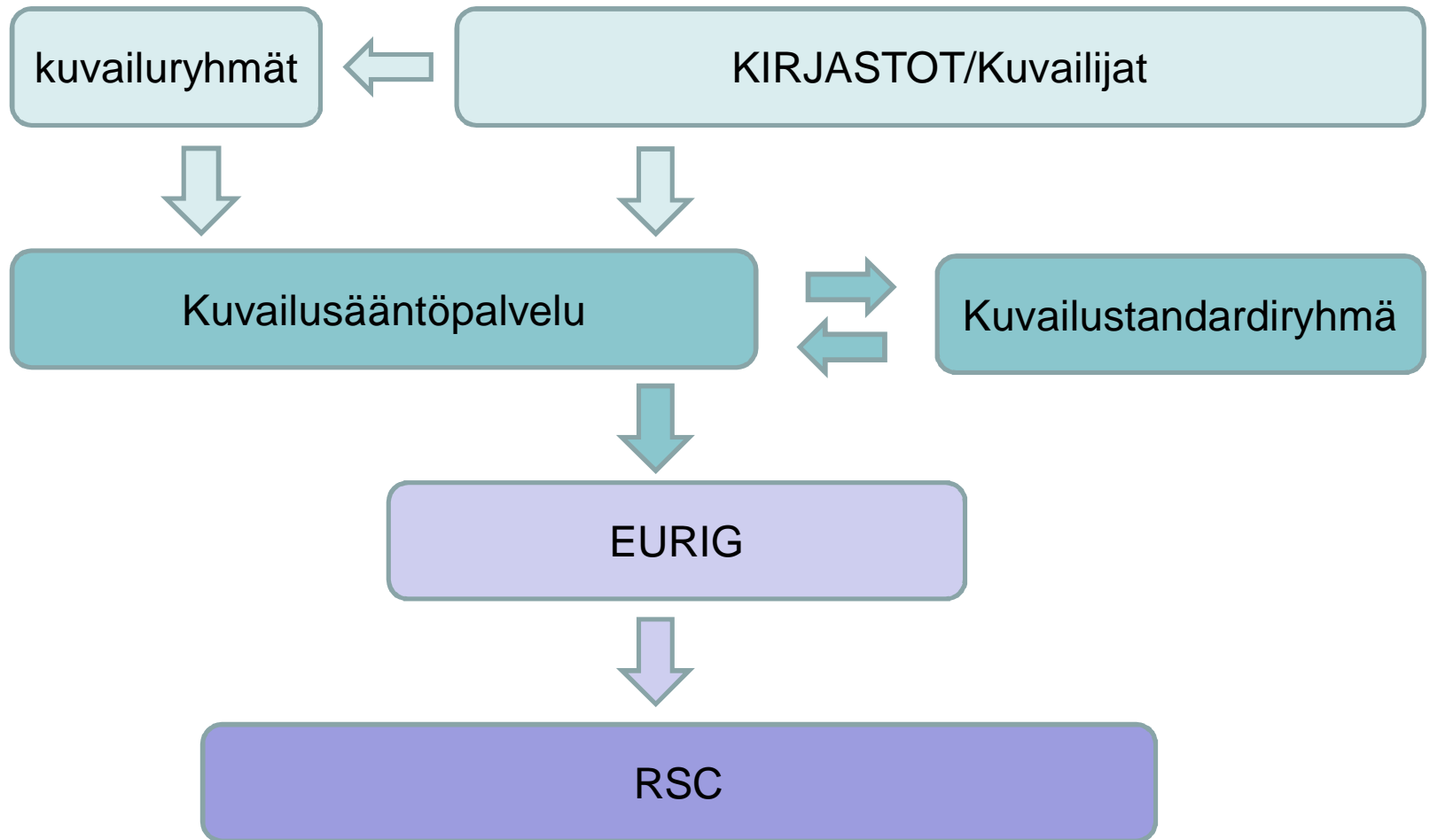
RDA-vaikuttajat (2)

- Merkittävät muutokset RDA-linjauksiin hyväksyy Kuvailu-standardiryhmä
- Kansainväliset muutosehdotukset hyväksyy Kuvailustandardi-ryhmän lisäksi EURIG
- RSC hyväksyy tai hylkää ehdotukset

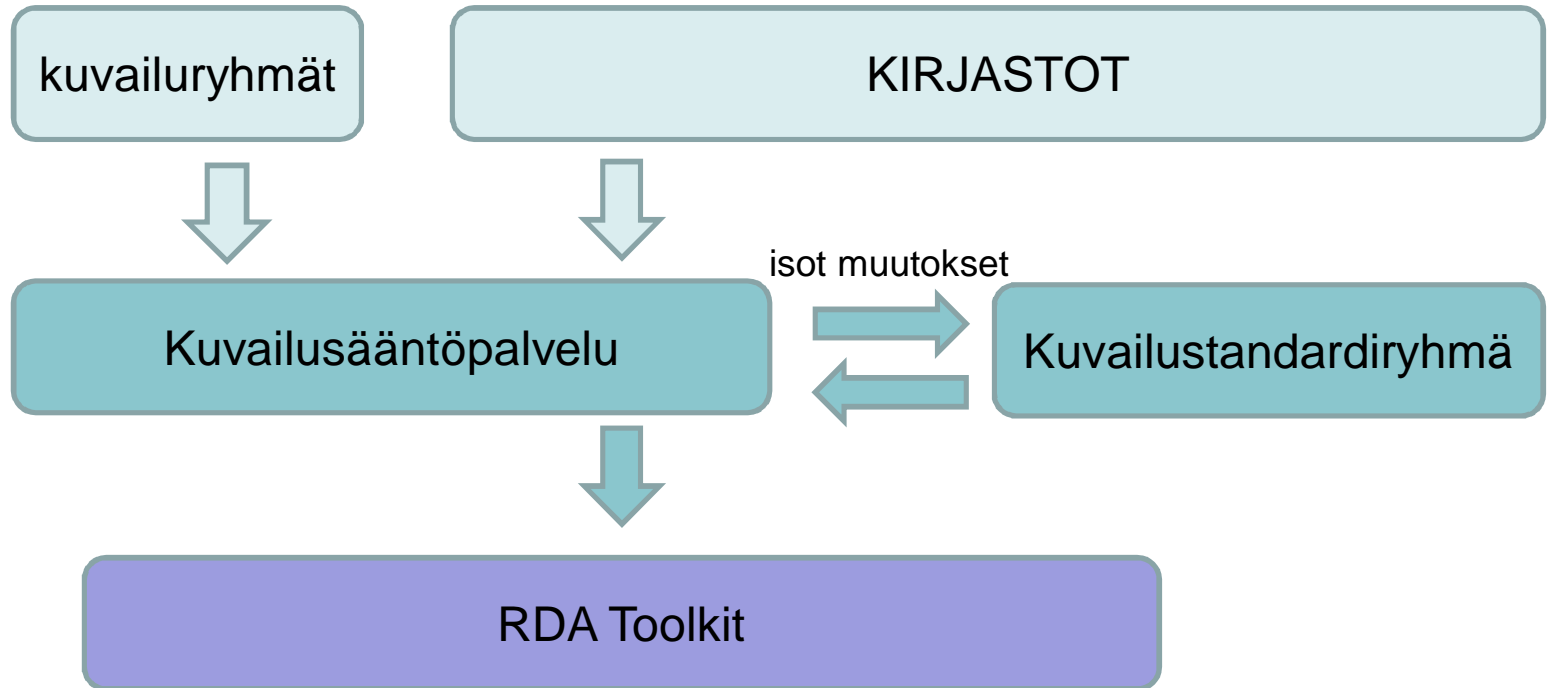
RSC = RDA Steering Committee: kansainvälinen RDA-kehittämisverkosto

EURIG = European RDA Interest Group

Kansainväliset ehdotukset

Suomen sisäiset ehdotukset

Kansalliskirjaston Kuvailusääntöpalvelun rooli

- tiedottaa kirjastoverkolle muutosehdotusten ja kommenttien aikatauluista
- kokoaa sivuilleen kaikki palveluun lähetetyt muutosehdotukset ja kommentit
- hyväksyttää Kuvailustandardiryhmässä eteenpäin lähetettävät muutosehdotukset ja kommentit
- lähettää EURIGille Suomen ”viralliset” muutosehdotukset ja kommentit

Kuvailustandardiryhmän rooli

- Kirjastosektoreiden edustus
- Hyväksyy ulkomaille lähtevät ehdotukset ja kommentit
- Hyväksyy suuret linjausmuutokset
- Tekee ratkaisun kuvailustandardien tulkinnan erimielisyystilanteessa

EURIGin rooli

- EURIG (<http://www.slainte.org.uk/eurig/>) on RSC:n jäsen
- EURIGin Editorial Committee (EEC)
 - jäsenenä 7 EURIG-maan (Saksan, Sveitsin, Itävallan, Tanskan, Islannin, Suomen ja Britannian) edustajat
 - hyväksyy Euroopan maista tulleet ja RSC:lle lähetettävät muutosehdotukset
 - kirjoittaa muutosehdotukset RSC:n vaatimaan muotoon
 - kommentoi RSC:lle muiden lähettämiä muutosehdotuksia

RSC:n rooli

- Euroopan edustajana tällä hetkellä Saksa
- Hyväksyy tai hylkää muutosehdotukset eri maiden kommentit huomioiden

Muutosehdotuksen tekeminen käytännössä (1)

Muutosehdotuksen [kansainväliseen RDA-sääntötekstiin](#) voi lähettää sähköpostitse kuvailusääntöpalvelun osoitteeseen

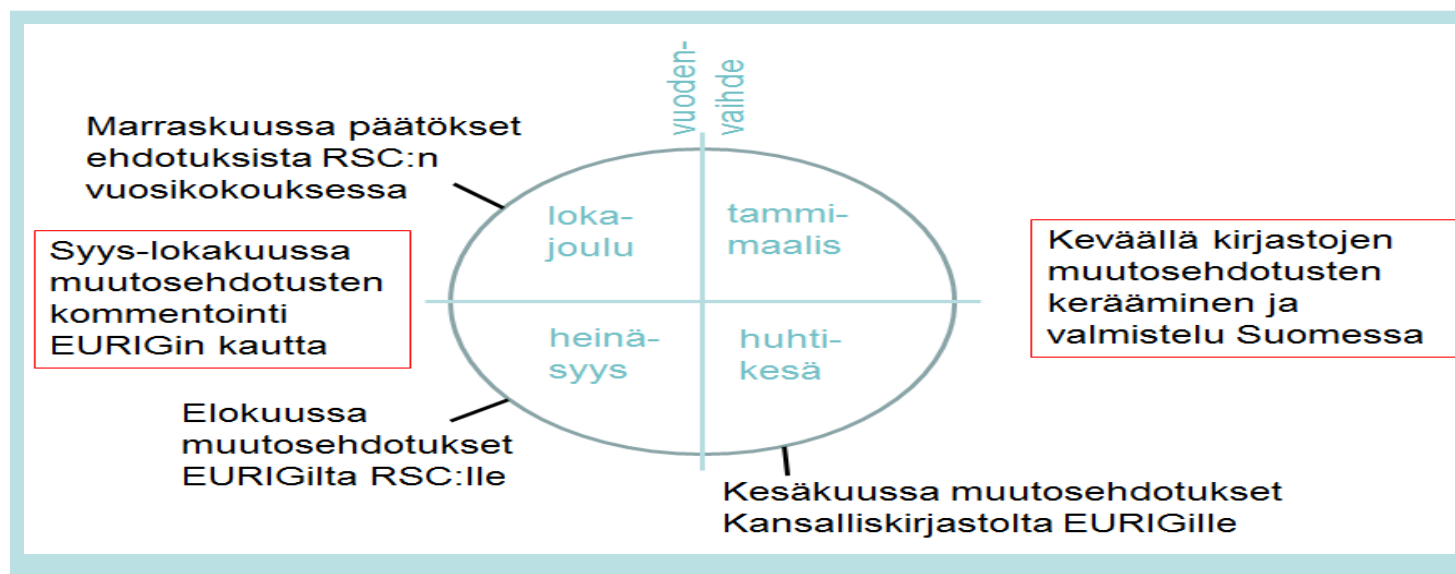
[kuvailusaannot-posti\(at\)helsinki.fi](mailto:kuvailusaannot-posti(at)helsinki.fi)

Liitä ehdotukseen:

- lähettäjän yhteystiedot
- tieto siitä, mihin tekstikohtaan muutosta ehdotetaan
- ehdotus muutokseksi
- muutoksen perustelut

Muutosehdotuksen eteneminen (1)

Muutosehdotus kansainväliseen RDA-sääntötekstiin:

Mahdollisesti hyväksytyt muutosehdotukset näkyvät kansainvälisessä RDA-tekstissä seuraavan vuoden huhtikuussa.

Muutosehdotuksen tekeminen käytännössä (2)

Muutosehdotuksen [suomenkieliseen RDA-sääntötekstiin](#) tai [kansallisiin linjauksiin](#) voi lähettää sähköpostitse kuvailusääntöpalvelun osoitteeseen

[kuvailusaannot-posti\(at\)helsinki.fi](mailto:kuvailusaannot-posti(at)helsinki.fi)

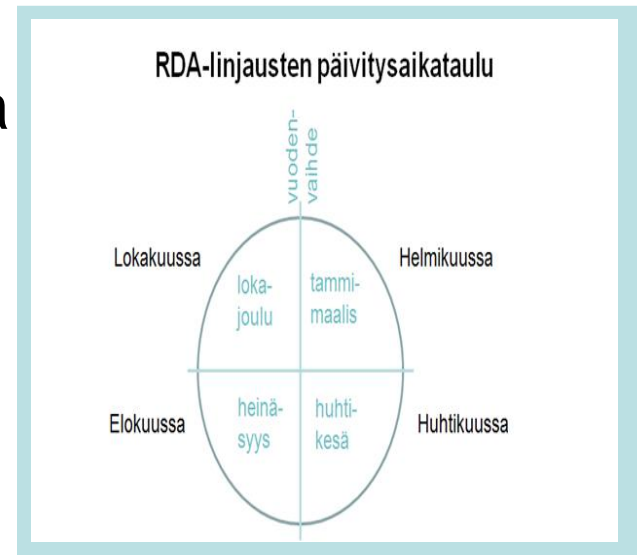
Liitä ehdotukseen:

- lähettäjän yhteystiedot
- tieto siitä, mitä tekstikohtaa ehdotus koskee
- ehdotus muutokseksi
- muutoksen perustelut

Muutosehdotuksen eteneminen (2)

Muutosehdotus [suomenkieliseen RDA-sääntötekstin](#) tai [suomalaisiin linjauksiin](#):

- pienet linjaukset käsittelee kuvailusääntöpalvelu
- suuremmista linjauksista päättää Kuvailustandardien kansallinen kehittämisryhmä
- linjauksia päivitetään neljästi vuodessa

Muutosehdotuksia voi tehdä ympäri vuoden

Ehdotus voi olla myös perusteltu keskustelunavaus, joka ei kohdistu vain tiettyyn RDA-sääntötekstin kohtaan

Tehtyjä ehdotuksia voi katsoa osoitteessa

<https://www.kiwi.fi/display/Kuvailusaantopalvelu/Vuoden+2017+komentointi>

Tulevaa aikataulua:

Maaliskuu: muutosehdotusten lähettäminen
Kuvailusääntöpalveluun

Toukokuu:
muutosehdotuksia käsitellään Kuvailustandardiryhmässä

Kesäkuu:
Kuvailusääntöpalvelu lähettää
muutosehdotukset eteenpäin EURIGiin

Tulevaa aikataulua (2):

Heinäkuu:

Suomen asiantuntijaverkosto käsittelee
EURIGissa olevia muutosehdotuksia

Elo/syyskuu:

muiden tekemien muutosehdotusten kommentointi

Syyskuu: Kuvailusääntöpalvelu lähettää kommentit
EURIGiin

Joulu/tammikuu

tieto muutosehdotuksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä

**Seuraava avoin verkkotiedotustilaisuus RDA:n
kommentoinnista: torstaina 27.4.2017 klo 14-15**

Lisätietoa

- Kuvailusääntöpalvelun
 - alisivu *RDA-komentointi*:
<https://www.kiwi.fi/x/p4KiAw>
 - palveluosoite:
kuvailusaannot-posti@helsinki.fi
- Kuvailustandardiryhmän
 - verkkosivut: <https://www.kiwi.fi/display/Kuvailustandardit>
 - sähköpostilista:
kuvailustandardit-posti@helsinki.fi

Kysymyksiä/kommentteja?

marja-liisa.seppala@helsinki.fi

Tatja.pusa@helsinki.fi